

LIITE 2b

KIRKKONUMMI JA SIUNTIO Kantatie 51 parantamisalueen välillä Sunnanvik–Munkinmäki arkeologinen inventointi 2024

Joel Karhapää

Tilaaja: Uudenmaan ELY-keskus

Sisältö

Perustiedot	2
Kohdeluettelo	4
Inventointi.....	4
Lähdeluettelo	6
Mahdollinen muinaisjäännös	7
1 KIRKKONUMMI GETBERG (GIETBÄRGS).....	7
Muut kohteet.....	10
2 SIUNTIO RÖDHÄLLS.....	10
3 SIUNTIO SANDBACKA	12
4 SIUNTIO ROSENLUNDS	13
6 SIUNTIO PIKKALANJOKI.....	15
Kiinteä muinaisjäännös	16
5 SIUNTIO HÖGSTRÖMS.....	16

Kansikuva: Tutkimusaluetta Bergmossenin ja kantatie 51:n pohjoispuolella, kuvattuna luoteeseen.

Perustiedot

Alue: Kantatien 51 parantamisalue välillä Sunnanvik–Munkinmäki, päätieväylän (n. 12 km) molemmiin puolin olevia alueita, jotka täydentävät ensimmäisen vaiheen inventointia, sekä ympäröivää tieverkkoa, joka ulottuu kilometrin päätien pohjoispuolelle ja 2.5 km päätien eteläpuolelle (yhteensä n. 380 ha).

Tarkoitus: Selvittää tieparannushankkeen alueen muinaisjäännökset ja muut suojeltavaksi katsottavat arkeologiset kohteet.

Maastotyö: Syyskuun puolessavälissä 2024

Tilaaaja: Uudenmaan ELY-keskus

Tekijä: Joel Karhapää

Tulokset Alueelta ei tunnettu entuudestaan suojeltavia kohteita. Alueelta tai sen välittömästä läheisyydestä tunnettiin kuusi ei-suojeltavaa arkeologista kohdetta, joista viisi ovat statukseltaan mahdollisia muinaisjäännöksiä: yksi historiallisen ajan kyläpaikka: *1 Kirkkonummi Getberg (Gietbärqs)*, sekä neljä historiallisen ajan torppaa, *2 Siuntio Rödhälls*, *3 Siuntio Sandbacka*, *4 Siuntio Rosenlunds* ja *5 Siuntio Högströms*, yksi muu kohde *6 Siuntio Pikkalanjoki*, jota ei olla määritetty (hylky).

Kohde [1 Kirkkonummi Getberg \(Gietbärqs\)](#) on inventoitu kt 51:n tienparannushankkeen vaihe I:ssä (Soisalo et al. 2023). Kohde on luokitukseltaan mahdollinen muinaisjäännös. Kohteen muinaisjäännösstatuksen selvittäminen vaatii tarkkuusinventoinnin.

Kohde [2 Siuntio Rödhälls](#) ehdotetaan muutettavaksi muuksi kohteeksi. Torpan paikan nykyisen ja lähes katkeamattoman asutuksen vuoksi ei sitä voida luokitella suojeltavaksi kohteeksi.

Kohde [3 Siuntio Sandbacka](#) ehdotetaan muutettavaksi muuksi kohteeksi. Torpan paikan nykyisen ja todennäköisesti katkeamattoman asutuksen vuoksi ei sitä voida luokitella suojeltavaksi kohteeksi.

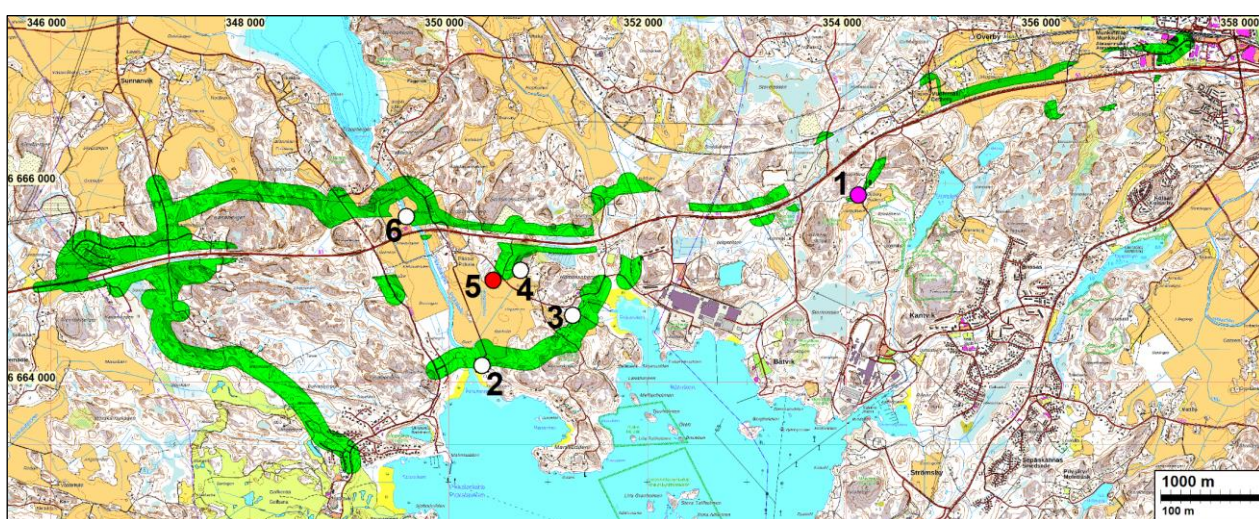
Kohde [4 Siuntio Rosenlunds](#) on alueen ulkopuolella, mutta ehdotetaan muutettavaksi muuksi kohteeksi. Torppaa ei voida luokitella suojeltavaksi kohteeksi, koska

torppa on perustettu vuoden 1750 jälkeen ja koska alueella on ollut katkeamatonta asutusta nykypäivään asti.

Kohteesta [6 Siuntio Pikkalanjoki](#) ei saatu lisätietoa. Kohteella on epätarkat paikkatiedot, ja se sijaitsee veden alla. Näin ollen kohdetta ei huomioitu inventoinnissa.

Kohde [5 Siuntio Högströms](#) on alueen ulkopuolella. Kohde pitäisi muuttaa kiinteäksi muinaisjäännekseksi. Paikalla on ollut torppa ainakin vuodesta 1756, ja se on todennäköisesti autioitunut 1900-luvun vaihteessa. On todennäköistä, että alueella on säilynyt arkeologisesti kiinnostavia kerroksia tai rakenteita.

Inventoinnin tuloksena tienparannusalueella (vaihe II) ei ole suojeltavia arkeologisia kohteita, mutta kohde 1:n Kirkkonummi Getberg (Gietbärgs) suojelustatuksen selvittäminen tarvitsee tarkkuusinventoinnin.

Tutkimusalue vihreällä. Kohteet merkitty kartalle ympyröin, numerot ovat raportin kohdenumeroita. Inventoinnissa todettiin, että kohteet 1, 2 ja 3 sijaitsevat tutkimusalueella. Kohteet 4 ja 5 sijoittuvat alueen ulkopuolelle. Kohde 6:n tarkka sijainti ei ole tiedossa.

Selityksiä: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta 9/2024, ellei toisin mainittu. Muinaisjäänösrekisteri on tarkastettu 9/2024. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä.

Kohdeluettelo

Kaikki kohteet ovat historiallisia. Tutkimusalueelle sijoittuvat kohteet 1, 2 ja 3. Kohteet 4 ja 5 ovat tutkimusalueen ulkopuolella. Kohde 6:n tarkka sijainti ei ole tiedossa.

Kohteiden 2, 3, 4 ja 5 sijaintia on inventoinnissa muutettu vanhojen karttojen ja maastohavaintojen perusteella.

	N	E	KUNTA	NIMI	LAJI	TUNNUS
MAHDOLLISET MUINAISJÄÄNNÖKSET						
1	6665879	354123	KIRKKONUMMI	GETBERG (GIETBÄRGS)	kylänpaikka	1000019615
MUUT KOHTEET						
2	6664136	350397	SIUNTIO	RÖDHÄLLS	torppa	1000035777
3	6664648	351261	SIUNTIO	SANDBACKA	torppa	1000035778
4	6665127	350768	SIUNTIO	ROSENLUNDS	torppa	1000035779
6	6665662	349576	SIUNTIO	PIKKALANJOKI	ei määritely, hylky	1422
KIINTEÄ MUINAISJÄÄNNÖS						
5	6664989	350426	SIUNTIO	HÖGSTRÖMS	torppa	1000035780

Inventointi

Kantatietä 51 suunnitellaan parannettavaksi välillä Siuntio Sunnanvik – Kirkkonummi Munkinmäki, mm. tietä levenyttämällä ja uusia liittymiä rakentamalla. Länsi-Uudenmaan museo totesi lausunnossaan (RBG/707/12.03.03.05/2023, 22.5.2023), että hankealueella tehdään arkeologinen inventointi. Uudenmaan ELY-keskus tilasi inventoinnin Mikroliitti Oy:ltä. Joel Karhapää teki vaihe II:n inventoinnin maastotyön syyskuun puolessavälissä parin päivän aikana, työn kannalta hyvissä olosuhteissa.

Tutkimusalue täydentää ensimmäisen vaiheen inventointia, sekä ympäröivää tieverkkoa, joka ulottuu kilometrin päätien pohjoispuolelle ja 2.5 km päätien eteläpuolelle. Tutkimusalue koostuu useista eri alueista kt 51:n ympärillä. Pohjoispuolen suurimmat alueet koostuvat 200 m leveistä käytävistä Ruohosuontiellä ja Siuntiontiellä. Kasabergetin pohjoispuolelta kulkee toinen käytävä Siuntiontieltä Itäiselle Kuninkaantielle. Eteläpuolen suurimmat alueet koostuvat Timalantien risteyksestä Storsvikiin kulkevasta käytävästä ja Brännbergetistä Hamossabergetiin kulkevasta käytävästä. Pienempiä alueita on Stalls mossabergetin eteläpuolella, Örnbergetin itäpuolella, Bergmossenin pohjoispuolella, Malm mossenin pohjoispuolella, Fiskarvikenin pohjoispuolella, Getbergin ympäristössä, Sydöbackan ympäristössä, Hovgårdissä, Vuohimäellä ja Munkinmäellä. Tutkimusalue on pinta-alaltaan noin 380 ha.

Janne Soisalo et al. inventoivat samaan kantatie 51:n tienparannukseen kuuluvia viereisiä alueita vuonna 2023. Vesa Laulumaa on inventoinut Siuntion kuntaa vuonna 2014 ja Teemu Mökkönen on inventoinut Kirkkonummen alueella vuonna 2011.

Tutkimusalueen korkeustaso vaihtelee 5–40 metrin välillä. Pääosin tutkimusalue sijoittuu 10–20 metrin korkeustasoille. Tutkimusalueen korkeimmat kohdat, kalliomäet, ovat paljastuneet Ancy-lusjärven nopean laskun aikaa 8100–7200 eaa. Itämeren Litorinamerivaiheen korkein taso n. 5500 eaa. on alueella n. 34 m tasolla. Kivikauden lopulla 1800 eaa. merenpinta on ollut n. 14 m korkeudella. Korkeustasojen puolesta koko alueella voi sijaita rantasidonnoisia muinaisjäännöksiä

periaatteessa missä tahansa sopivilla paikoilla. Rautakautta ja historiallista aikaa voi alueella sijaita muinaisrantatasoista riippumatta.

Inventoidun alueen maat kuuluvat Bergin, Sunnanvikin, Broändan, Störsvikin, Pikkalan, Bölen, Båtvikin, Getbergin, Överbryn ja Munkkullan kylien maihin. Tutkimusalueella - laajasti käsitettynä tieparannushankkeen ympäristössä - on ollut vanhaa historiallisen ajan asutusta ja muuta mahdollisesti muinaisjäännöksiä tuottavaa toimintaa keskiajalta lähtien.

Alueelle sijoittui ennen inventointia arkeologisia kohteina viisi mahdollista muinaisjäännöstä (kyläntontti ja torppia) ja yksi muu kohde (ei määritelty, hylky). Näistä kohteista ainoastaan kohde 1 oli tarkasti paikannettu maastohavaintojen ja vanhojen karttojen perusteella. Muut mahdolliset muinaisjäännökset olivat paikannettu kuninkaan kartaston perusteella, joka ei ole riittävän tarkka tai luotettava tarkkaa paikannusta varten. Tämän vuoksi myös tutkimusalueen välittömässä läheisyydessä olevat kuninkaan kartaston avulla paikannetut kohteet inventointiin. Kohde 6:n sijainti perustuu sanalliseen selostukseen, joka kattaa yli 2 km alueen. Kohteen piste muinaisjäännösrekisterissä on näin ollen vain suuntaa antava.

Valmisteluvaiheessa tarkastettiin inventoitua aluetta kuvaavia vanhoja karttoja. Kartoilta ei havaittu mitään ennestään tuntemattomia, tutkimusalueelle paikantuvia arkeologisesti mahdollisesti merkittäviä merkintöjä muutoin kuin yksi Getbergin ja Överbryn kylien välinen rajapiste. Paikalla ei havaittu rajamerkkiä.

Valmistelussa katsottiin Mml:n 5 p/m² lidaraineistosta laadittuja korkeusmalleja, joista etsittiin arkeologisesti mahdollisesti mielenkiintoisia ilmiöitä. Siinä ei nähty mitään arkeologisesti erityisen mielenkiintoista, ja maastossa tarkastetut muutamat epämääräiset kuopat osoittautuivat nykyaisiksi kaivannoiksi.

Maastotyö suoritettiin tutkimuksen kannalta hyvissä olosuhteissa. Tutkimusalue ja linjat tutkittiin silmänvaraisesti, kävelemällä pistokokeenomaisesti siellä täällä ja satunnaisilla, lapioilla tehdyillä koepistoilla kohdissa missä ei olisi topografian ja maaperän puolesta aivan mahdotonta jotain maanalaista jäännöstä sijaita, soita lukuun ottamatta. Suuri osa alueesta on kalliota, joilta etsittiin mm. esihistoriallisia hautaröykkiöitä.

Inventoinnissa ei löydetty uusia arkeologisia kohteita. Lopputuloksena alueen ennestään tunnetuista kuudesta kohteesta vain kolme (1, 2 ja 3) sijoittuvat tutkimusalueelle, joista kaksi (2 ja 3) ehdotetaan muutettavaksi muiksi kohteiksi. Yksi kohde (1, mahdollinen muinaisjäännös) vaatii tarkkuusinventointia muinaisjäännösstatuksen selvittämiseksi. Yksi kohde (4) tutkimusalueen ulkopuolella myös ehdotetaan muutettavaksi muuksi kohteeksi. Yhdelle kohteelle (5), joka sijoittuu tutkimusalueen ulkopuolelle, ehdotetaan kiinteän muinaisjäännöksen statusta. Yhden kohteen (6) tarkka sijainti ei ole tiedossa.

26.9.2024

Joel Karhapää
Mikroliitti Oy

Lähdeluettelo

- Alanen, T. ja Kepsu, S. 1989. Kuninkaan kartasto Suomesta 1776–1805. SKS.
- Fattenborg, H. 1756. Geometrisk Charta Öfver Pickala säteri Hofgård Broända och Fogelvik Frelsehemmanens Akrar och Ängar. Maanmittauslaitos, B44:14/1-2
- Fattenborg, H. 1761. Geometrisk Charta öfver Öfwerby Byens Ägor belägen uti Nyladns Lähn Rasborgs Östra Härad och Kyrkslätt Socken uprättad Åhr 1761. Maanmittauslaitos, B21a:26/1-3
- Ihn, G. 1772. Geometrisk Charta öfver Pickala Gårds Ägor. Maanmittauslaitos, B45a:4/1-3
- Kirkkonummen pitäjänkartta. 1841. 2032 08. Maanmittauslaitos.
- Laulumaa, V. 2014. Siuntion kunnan arkeologinen inventointi 24.9.–5.11.2014. Museovirasto.
- Mökkönen, T. 2011. Kirkkonummen länsiosan arkeologinen inventointi - Esihistoriallisten, historiallisten ja Porkkalan vuokra-ajan (1944–1956) kohteiden arkeologinen inventointi 12.10.–25.10. 2011. Museovirasto.
- Peruskartta. 1961 ja 1975. 2032 05 ja 2032 08. Maanmittauslaitos.
- Rosberg, J. 1845. Karta öfver Getberg hemmans Ägor I Kyrkslätt Socken Raseborgs Östra Härad och Nylands Län. Maanmittauslaitos, B19:20/1-2
- Sagulin, E. 1853. Karta öfver Pickala Hofgård Broända och Fogel wik ägor uti Sjundeå Socken Raseborgs Östra Härad. Maanmittauslaitos, B45a:4/4-9
- Senaatinkartasto 1872. Karttalehdet VI 27, V26 ja V27 ja VI 29.
- Siuntion pitäjänkartta. 1842. 2032 05. Maanmittauslaitos.
- Soisalo, J., Suvorov, A. ja Jussila, T. 2023. KIRKKONUMMI JA SIUNTIO Kantatie 51 parantamisalueen välillä Sunnanvik–Munkinmäki arkeologinen inventointi 2023. Mikroliitti Oy.
- Topografinen kartta 1:20000, 2032 05. Kartoitus 1933. Maanmittauslaitos.

Mahdollinen muinaisjäännös

1 KIRKKONUMMI GETBERG (GIETBÄRGS)

Mjtunnus: 1000019615
 Status: mahdollinen muinaisjäännös
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: asuinpaikka: kyläpaikat

Koordin: N 6665850 E 354160 koordinaatti muutettu, aiemmin N 6665879 E 354123

Tutkijat: Mökkönen, T. inventointi 2011, Soisalo ja Suvorov inventointi 2023, Karhapää 2024

Muinaisjäännösrekisteri: Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineen kylätietokannan perusteella kylässä on ollut 1560-luvulla kaksi taloa. Kuninkaan kartastossa (1776–1805) kylä esiintyy nimellä Gietbärqs.

Kohde sijaitsee Brunnberg-nimisen kallioalueen eteläreunalla, niemekkeessä jonka keskellä on korkea avokallio ja reunoilla hiekkaisempaa maata. Niemen eteläkärjessä on vanha maalaistalo, ja itäreunalla kivisen navetan raunioituneet perustukset.

Talon pihapiiriä lukuun ottamatta kyläpaikka on luonnontilassa. Paikalla ei havaittu maanpäälle näkyviä muinaisjäännöksiä luokiteltavia rakenteita. Paikalle tehtiin muutama löydötön koepisto. Kyläpaikkaa reunustavat pellot olivat heinällä, joten sieltäkään ei saatu mahdollisuutta löytöjen etsimiseen.

Vaikka kohteesta ei saatu suoria havaintoja muinaisjäännöksestä, kohteen topografian perusteella historiallisen kylätontin sijoittuminen nykyisen tilan paikalle on ilmeinen ja kohteen rajaaminen helppoa. Kohteen vanha rakennuskanta ja vallitseva maankäyttö antaa syyn olettaa, että kohteessa on säilyneenä vanhoja kulttuurikerroksia ja rakenteita.

Karhapää 2024: Kohteen tarkemman statuksen selvittäminen tarvitsee tarkkuusinventoinnin.

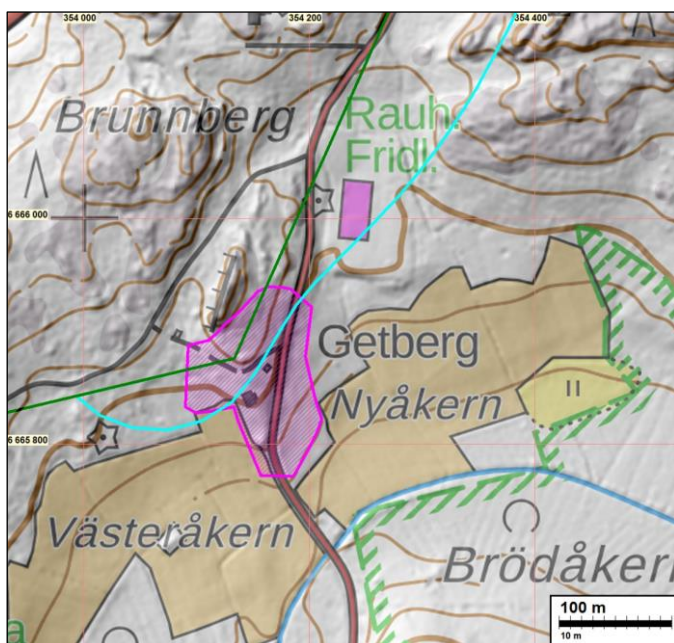
Jussila 2023: Vuoden 1845 Getbergin isojakokartan mukainen tonttima sijoittuu liittymäalueen ulkopuolelle ja pääosin mahdollisen muinaisjäännöksen oletetun rajauksen eteläpuolelle. Getbergin yhden talon kylä talonpaikka - talo - on merkitty v. 1760 Överbys kartalle. Talo on merkitty sen pohjoispuolella olevasta rajapisteestä (Ruitensten) 360 ruotsin kyynärää eli 330 m noin etelään. Rajakivi on sama ja saman niminen 1845 kartalla ja kohdalla on 1961 peruskartalla kylien välinen rajapiste. 1760 kartan talo sijoittuu täsmälleen 1845 tonttimaan keskelle. On siten perusteltua olettaa, että talo on sijainnut aina samoilla kohdilla.

Myöhemmin (1900-luvulla) talonpaikka on sijoittunut aivan vanhan tonttimaan pohjoisosaan ja yksi rakennus tontin keskiosaan. Tonttimaan pohjoispuolella, avokalliomaan itäpuolella on 1845 kartalla ja myöhemmillä kartoilla ja ilmakuvissa useita ulkorakennuksia. Nämä ovat hävinneet ja raunioituneet parenteesista alkaen ja viimeiset rakennukset purettu tällä vuosituhannella. Jäljellä on mökki ja talo. Tonttimaan pohjoispuolella on lukuisia rakennuksen pohjia ja perustuksia, jotka voidaan

paikantaa vanhoilta kartoilta ja ilmakuvilta. Tonttimaan pohjoispuolisella alueella, minne mahdollisen muinaisjäännöksen raja on alun perin piirretty on siis vain nykyajan rakennusten jäännöksiä ja avokalliota ja kaikin puolin sekoitettua maastoa. Siellä ei ole muinaisjäännöstä.

Vanhan tonttimaan alueella on nykyajan asumisen jäljiltä sekoittunutta maastoa, mutta periaatteessa siellä voisi jossain kolkassa ehkä olla säilyneenä tunnistettavia ja ehkä ehjiäkin merkkejä alueen vanhasta asutuksesta. ”Kerrostumia” maaseudun historiallisen ajan talonpaikoilla harvoin jos koskaan on, mutta erillinen vanhaa perua oleva ja myöhempään toimintaan sekoittumaton kulttuurikerros tai rakenne voi jossain olla. Sitä asiaa ei nyt tutkittu koska tonttima sijoittuu tutkimusalueen ulkopuolelle. Tutkimusalueen puolella ei ole merkkejä alueen vanhasta asutuksesta – se todettiin maastossa.

Vanhan tonttimaan aluetta voi edelleen pitää mahdollisena muinaisjäännöksenä.

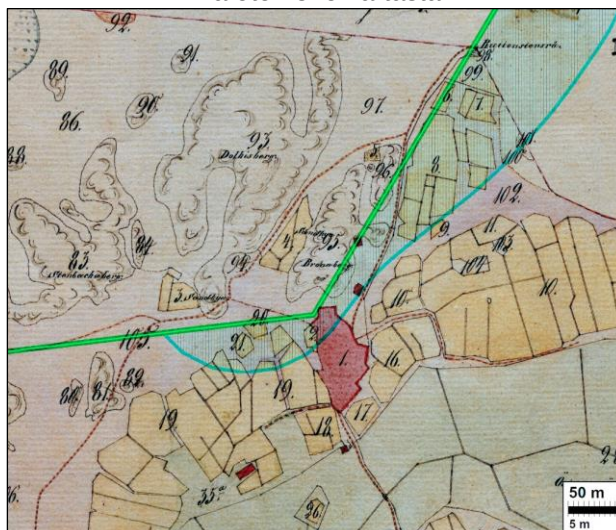

Mahdollinen muinaisjäännös sinipunaisella. Vaihe I alue vihreällä, vaihe II alue turkoosilla.

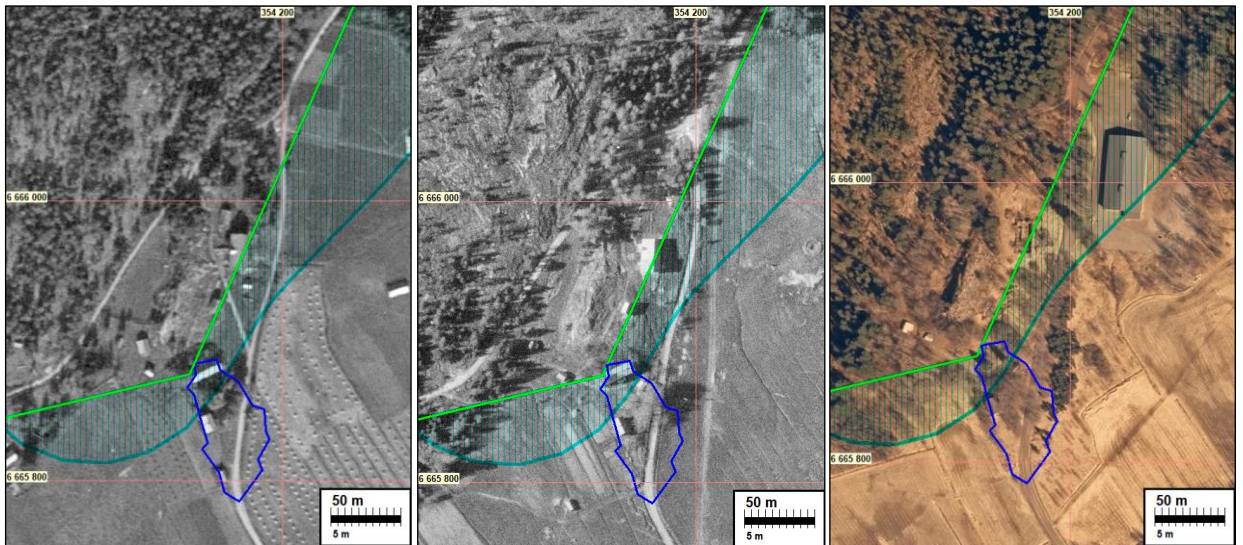
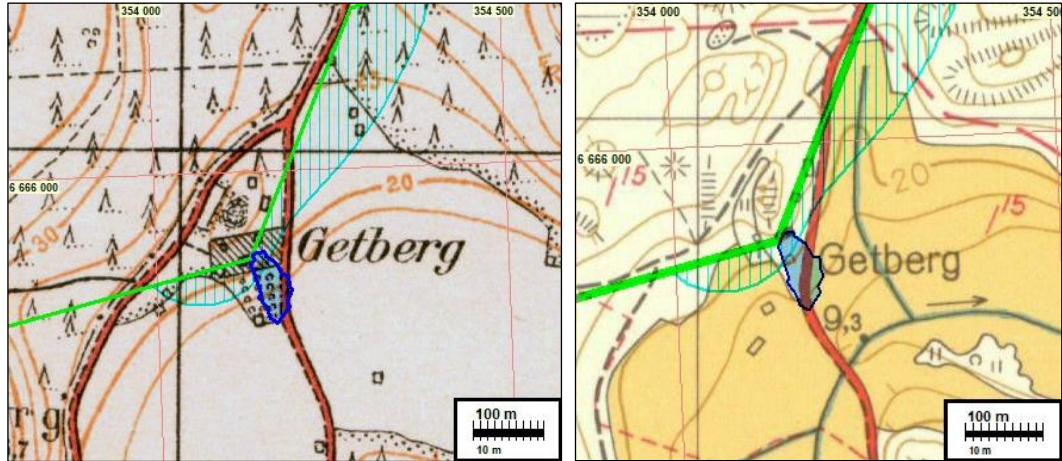
Alla ote 1761 Överbyn kartasta, siinä alaosassa Getbergin talo. Mittajana ei ole otteessa alkuperäisessä kohdassa.

Alla ote 1845 kartasta

Alla otteet 1933 ja 1961 peruskartasta. Tonttimaa piirretty päälle sinisellä

Ilmakuvat 1944, 1956, 2018 joista käy hyvin ilmi alueen sotien jälkeinen maankäyttö. Päälle piirretty vanha tonttima sinisellä. Tonttimaan alueella maankäyttö on ollut "vakaata" sama koko ajan. Sen pohjoispuolella on eri aikaista rakennusta.

Muut kohteet**2 SIUNTIO RÖDHÄLLS**

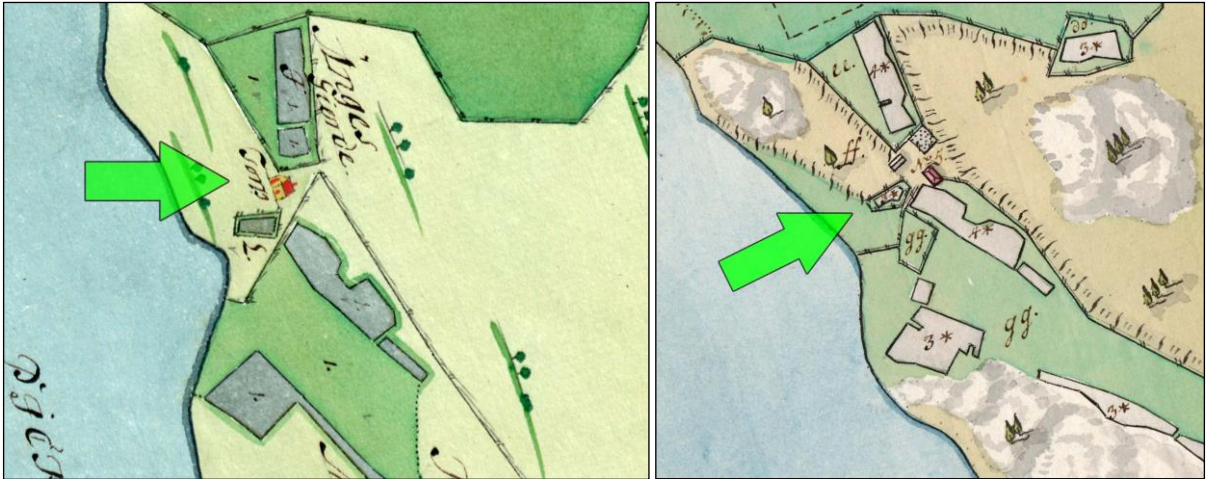
Mjtunnus: 1000035777
 Status: muu kohde aiemmin mahdollinen muinaisjäännös
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: asuinpaikka: torppa
 Koordin: N 6664136 E 350397 koordinaatti muutettu, aiemmin N 6664165 E 350340
 Tutkijat: Ermala 2019, Karhapää 2024
 Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa ja sitä ei ole rajattu. Museokartan piste on viitteellinen. (Lähde: Kuninkaankartasto)

Karhapää 2024: Torpan keskipiste paikannettiin vanhojen karttojen ja maastohavaintojen perusteella.

Paikalla on ollut torppa, joka näkyy Pikkalan vuosien 1756, 1772 ja 1853 tiluskartoilla. Paikalla on myös asutusta 1872 senaatinkartalla. Ilmakuvien perusteella asuinpaikka on autioitunut Porkkalan vuokrakauden (1944-1956) aikana. Vuoden 1961 peruskartalla paikalla ei ole asutusta, mutta vuoden 1975 peruskartalla vanhan torpan paikalla on taas asutusta. Torpan paikalla on siis ollut jatkuvaa asutusta lukuun ottamatta noin 30 vuoden ajanjaksoa. Maastohavaintojen perusteella vanhan torpan sijainti olisi järkevin nykyisen asuinpaikan pihapiirissä, koska sen ympärillä on epätasaista maastoa. On hyvin epätodennäköistä, että torpan paikalla olisi säilynyt ehjiä arkeologisesti kiinnostavia kerroksia tai rakenteita. Torpan paikan nykyisen ja lähes katkeamattoman asutuksen vuoksi ei sitä voida luokitella suojeltavaksi kohteeksi.

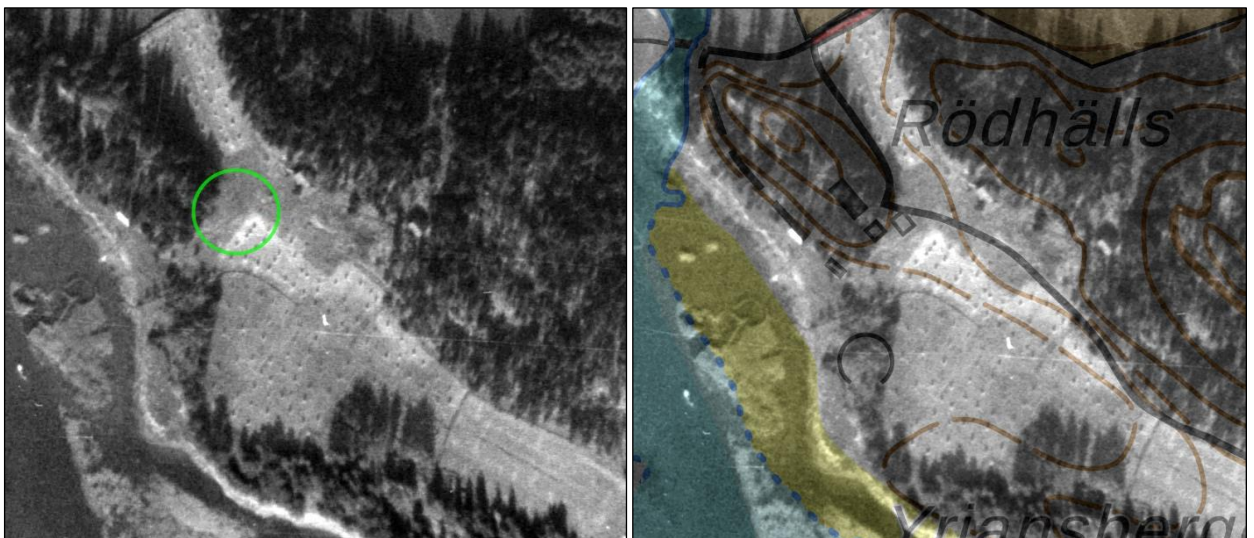
Rödhälls torpan arvioitu keskipiste valkoisella. Vihreällä tutkimusalue.

Vasemmalla: Rödhälls vuoden 1756 tiluskartalla. Oikealla: Rödhälls vuoden 1772 tiluskartalla. Torppa on kartoissa samalla paikalla peltojen muotojen perusteella.

Vasemmalla: Rödhälls vuoden 1853 tiluskartalla. Oikealla: Rödhälls 1872 senaatinkartalla. Asuinpaikka on senaatinkartalla hiukan enemmän idässä.

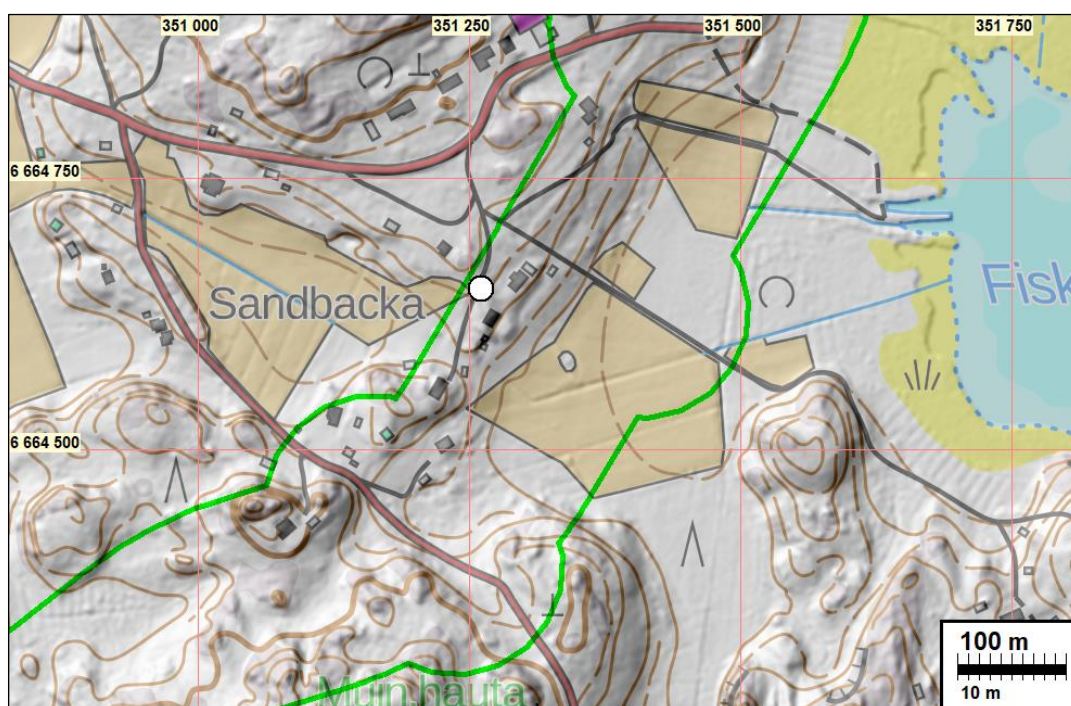
Vasemmalla: Rödhälls vuoden 1944 ilmakuvassa. Tiluskarttojen torpan sijainti vihreän ympyrän kohdalla. Torpan sijainti on päätelty peltojen muotojen ja kallioiden perusteella. Kuvassa näkyy senaatinkartan rakennuksia ympyrän oikealla puolella. Oikealla: Sama vuoden 1944 ilmakuva nykyisen maastokartan kanssa, vanha torppa on nykyisen asuinpaikan pihapiirissä.

3 SIUNTIO SANDBACKA

Mjtunnus: 1000035778
 Status: muu kohde aiemmin mahdollinen muinaisjäännös
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: asuinpaikka: torppa
 Koordin: N 6664648 E 351261 koordinaatti muutettu, aiemmin N 6664671 E 351249
 Tutkijat: Ermala 2019, Karhapää 2024
 Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa ja sitä ei ole rajattu. Museokartan piste on viitteellinen. Lähde: Kuninkaankartasto.

Karhapää 2024: Torpan keskipiste paikannettiin vanhojen karttojen ja maastohavaintojen perusteella.

Paikalla on ollut torppa, joka näkyy Pikkalan vuosien 1756, 1772 ja 1853 tiluskartoilla. Paikalla on myös asutusta 1872 senaatinkartalla. Torpan nimenä on Karels vuosien 1772 ja 1853 tiluskartoilla ja 1872 senaatinkartalla. Torpan paikalla on rakennuksia vuosien 1944 ja 1956 ilmakuvissa. Paikalla on asutusta vuoden 1961 peruskartalla ja nykyään. Näin ollen paikalla on ollut jatkuvaa tai lähes jatkuvaa asutusta vuodesta 1756 eteenpäin. On hyvin epätodennäköistä, että torpan paikalla olisi säilynyt ehjiä kerroksia tai rakenteita 1700-luvulta, tai vanhemmalta ajalta. Torpan paikan nykyisen ja todennäköisesti katkeamattoman asutuksen vuoksi ei sitä voida luokitella suojeltavaksi kohteeksi.

Sandbackan torpan keskipiste valkoisella, vihreällä tutkimusalue.

Vasemmalla: Sandbacka vuoden 1756 tiluskartalla. Oikealla: Sandbacka vuoden 1853 tiluskartalla. Vihreän nuolen alla olevia rakennuksia ei näkynyt maastossa. Torppa on kartoissa samalla paikalla.

Alla olevat kohteet eivät ole tutkimusalueella:

4 SIUNTIO ROSENLUNDS

Mjtnnus: 1000035779

Status: muu kohde

aiemmin mahdollinen muinaisjäänös

Ajoitus: historiallinen

Laji: asuinpaikka: torppa

Koordin: N 6665127 E 350768

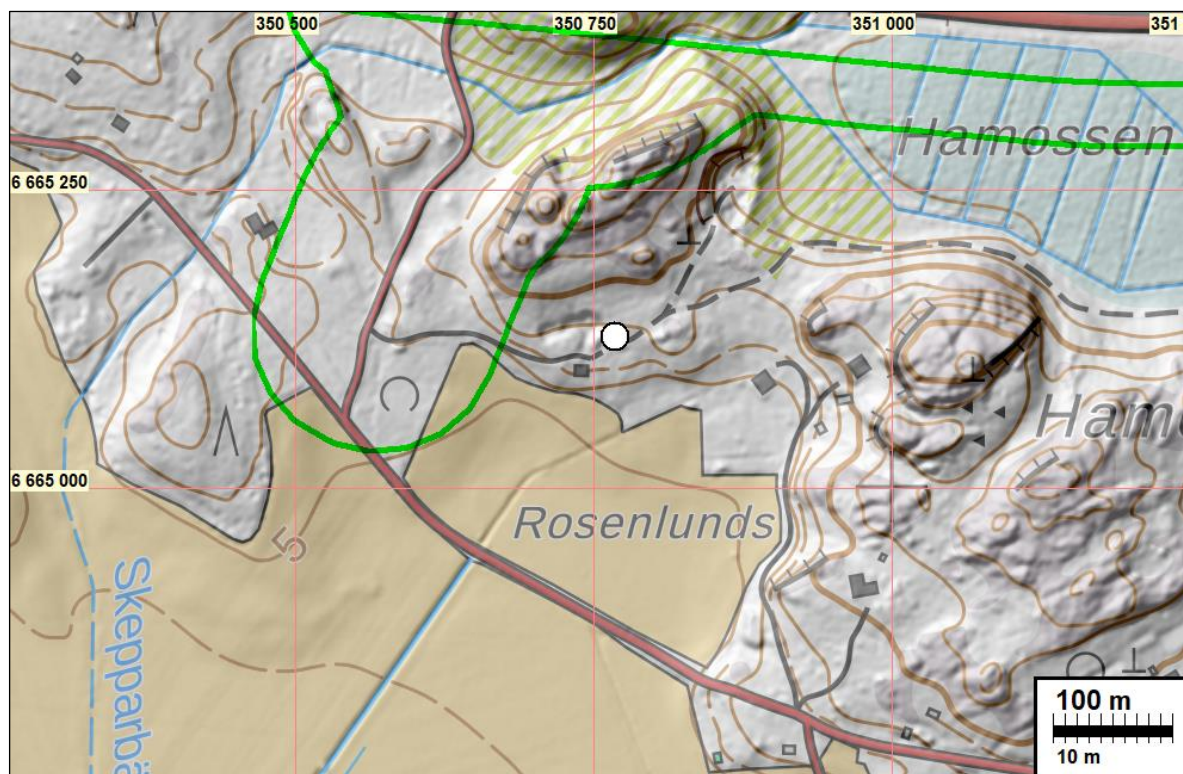
koordinaatti muutettu, aiemmin N 6665121 E 350727

Tutkijat: Ermala 2019, Karhapää 2024

Huomiot: **Muinaisjäänösrekisteri:** Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa ja sitä ei ole rajattu. Museokartan piste on viitteellinen. Lähde: Kuninkaankartasto.

Karhapää 2024: Kohde oli aikaisemmin tutkimusalueen rajalla. Kohde piti huomioida inventoinnissa, koska kohteen piste oli viitteellinen ja perustui epätarkkaan kuninkaankartastoon. Torpan uusi keskipiste paikannettiin vanhojen karttojen ja maastohavaintojen perusteella.

Paikalla on ollut torppa, joka ei näy Pikkalan vuoden 1756 tiluskartalla. Torppa näkyy vasta vuosien 1772 ja 1853 tiluskartoilla. Paikalla on myös asutusta 1872 senaatin kartalla. Torpan paikalla on rakennuksia vuoden 1944 ja 1956 ilmakuvissa. Paikalla on asutusta vuoden 1961 peruskartalla ja nykyään. Näin ollen paikalla on ollut jatkuvaa tai lähes jatkuvaa asutusta ainakin vuodesta 1772 eteenpäin. Torppaa ei voida luokitella suojeltavaksi kohteeksi, koska torppa on perustettu vuoden 1750 jälkeen ja koska alueella on ollut jatkuvaa asutusta nykypäivään asti.

Rosenlunds vanhan torpan keskipiste valkoisella. Vihreällä tutkimusalue.

Vasemmallalla: Rosenlunds sijainti vuoden 1756 tiluskartalla, paikalla ei ole torppaa. Oikealla: Rosenlunds vuoden 1772 tiluskartalla.

Vuoden 1944 ilmapäät. Sinisellä torpan sijainti vanhojen karttojen perusteella. Torpan paikalla on useita rakennuksia. Viheällä tutkimusalue.

6 SIUNTIO PIKKALANJOKI

Mjtunnus: 1422
 Status: muu kohde
 Ajoitus: ajoittamaton
 Laji: ei määritelty, hylky

Koordin: N 6665662 E 349576

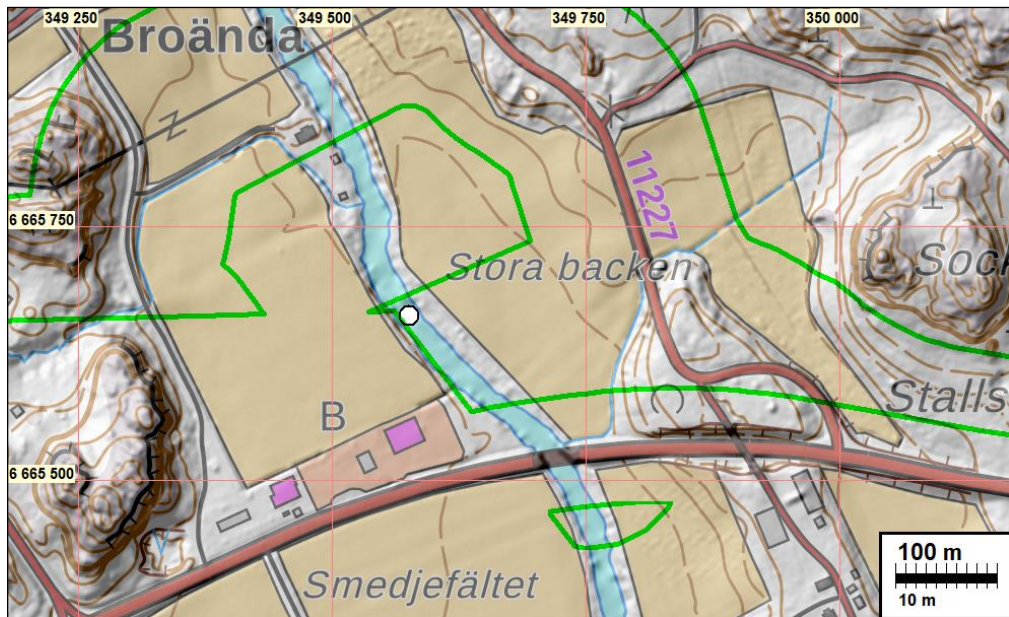
Tutkijat: Huhtikangas 1974, Karhapää 2024

Huomiot: Paikkatietoselite: sanallisen selostuksen perusteella paikannettu, epätarkat paikkatiedot.

Muinaisjäännösrekisteri: Sijaintipaikka on Pikkalanjoessa Vikträskin ja Pikkalanlahden välillä. Sijaintitieto on epätarkka.

Paikalla on havaittu 1970-luvulla hirsä vedessä sekä veneen tai laivan kaaren pala rannassa. Rakennusmateriaali on mäntyä. Hirsä on vedessä noin 100 m alueella. Ilmoittaja on olettanut hyllyn olevan joissain muualla ja veden tuoneen kaaren palan rantaan. Kaari oli paksu. Se nostettiin rannalle ja kuivuessaan se hapertui pian. Vikträskin ja Pikkalanjoen alueella on kalastettu ja hoidettu vesikuljetuksia.

Karhapää 2024: Kohteen paikkatietoselite kattaa yli kahden kilometrin alueen. Tämän lisäksi kohde on vedessä. Tämän vuoksi kohdetta ei huomioitu tutkimusalueen arkeologisessa inventoinnissa.

Mj-rekisterin piste valkoisella ja tutkimusalue vihreällä.

Kiinteä muinaisjäännös

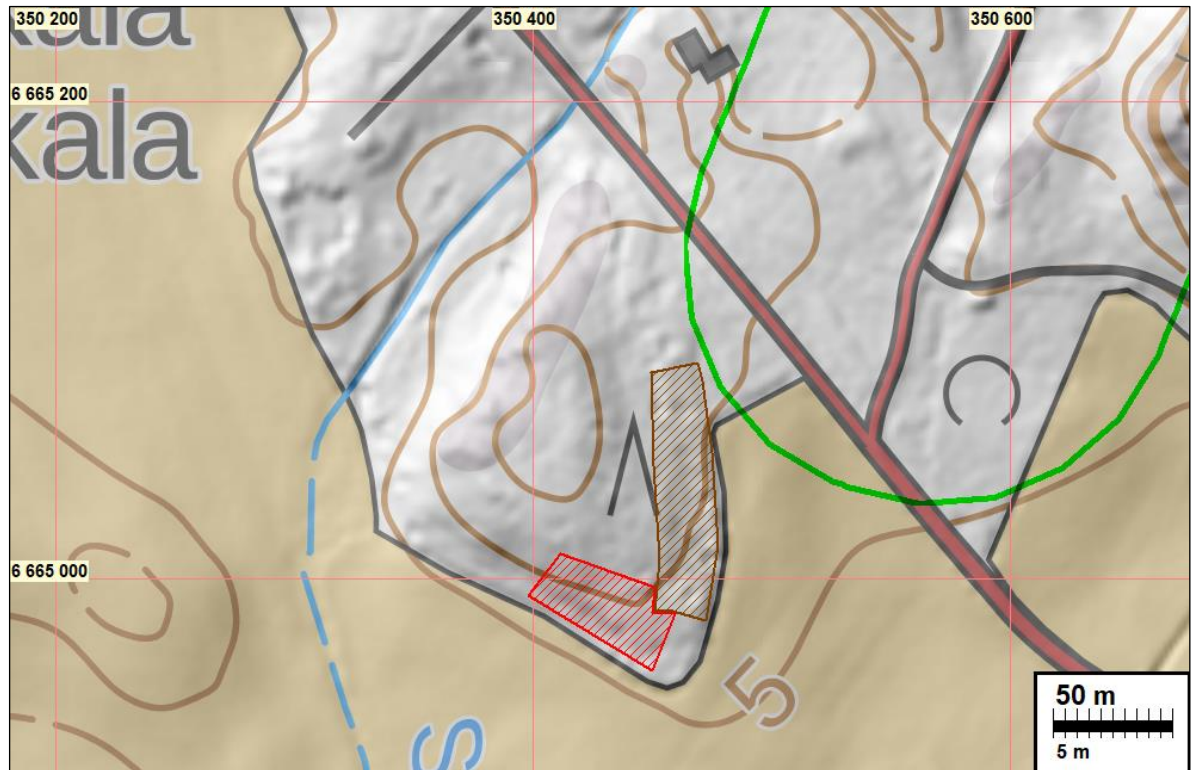
5 SIUNTIO HÖGSTRÖMS

Mjtunnus: 1000035780
 Status: kiinteä muinaisjäännös (sm) aiemmin mahdollinen muinaisjäännös
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: asuinpaikka: torppa
 Koordin: N 6664989 E 350426 koordinaatti muutettu, aiemmin N 6665021 E 350449
 Tutkijat: Ermala 2019, Karhapää 2024
 Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa ja sitä ei ole rajattu. Museokartan piste on viitteellinen. Lähde: Kuninkaankartasto.

Karhapää 2024: Kohde oli aikaisemmin tutkimusalueen rajalla. Kohde piti huomioida inventoinnissa, koska kohteen piste oli viitteellinen ja perustui epätarkkaan kuninkaankartastoon. Kohde rajattiin maastohavaintojen ja vanhojen karttojen perusteella.

Paikalla on ollut torppa, joka näkyy Pikkalan vuoden 1756, 1772 ja 1853 tiluskartoilla. Torpan nimi 1772 ja 1853 kartoissa on Smeds. Torpan paikalla ei ole torppaa 1872 senaatinkartalla. Paikalla ei asutusta vuoden 1944 ilmakuvassa. Vuoden 1956 ilmakuvassa torpan lähetyvillä on neuvostoliittolaisia puolustusrakenteita. Ilmakuvasta näkyy, ettei ehdotetulla mj-alueella ole Pöykkälän vuokrakauden rakenteita. Vuoden 1961 peruskartalla paikalla ei ole asutusta. Paikalla ei myöskään ole nykyistä asutusta. Maastossa alueella havaittiin yksi 10 x 5 m suorakulmion muotoinen rakennuksen perustus (N 6664989 E 350426) ja yksi mahdollinen tulisija (N 6664979 E 350444).

Paikalla on ollut torppa vuoden 1756 tiluskartalla, joten on todennäköistä, että torppa oli olemassa ennen vuotta 1750. Torppa on todennäköisesti autoitunut 1800-luvun lopussa 1872 senaatinkartan perusteella. On todennäköistä, että alueella on säilynyt arkeologisesti kiinnostavia kerroksia ja rakenteita. Näin ollen kohde pitäisi luokitella kiinteäksi muinaisjäännökseksi.

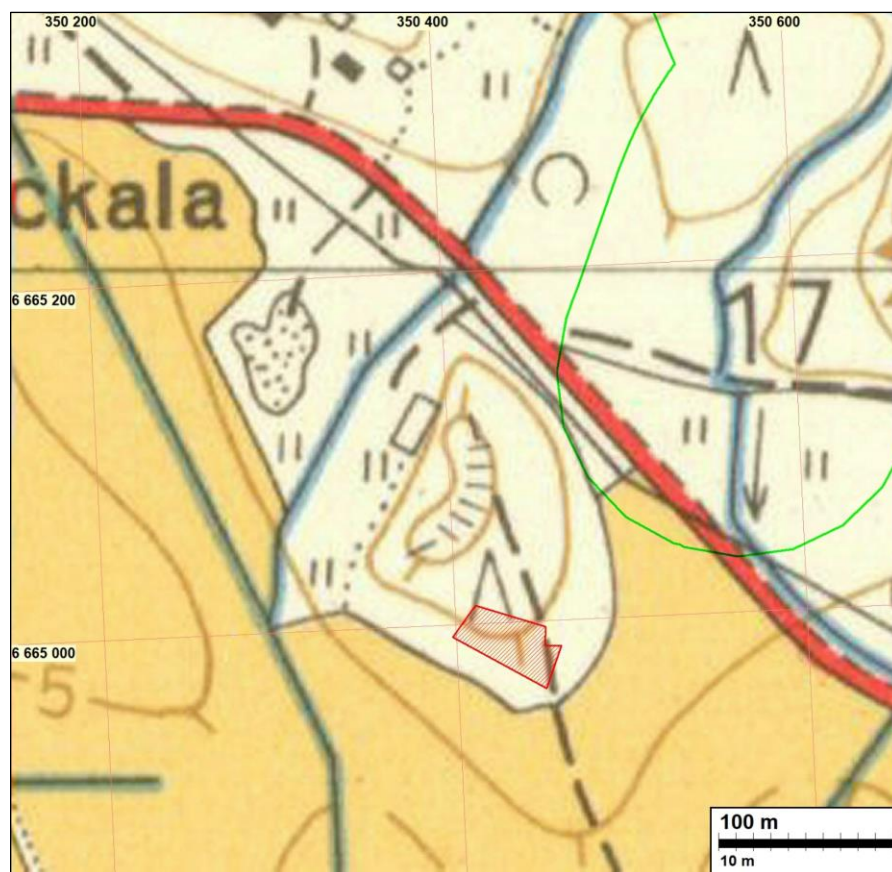
Högröms ehdotettu uusi kiinteä muinaisjäännösalue punaisella. Ruskealla Skepparbäcken (mj-tunnus 1000025980) muu kulttuuriperintökohde, joka liittyy Porkkalan vuokrakauteen. Kyseinen jäännös ei ulotu tutkimusalueelle. Tutkimusalue vihreällä.

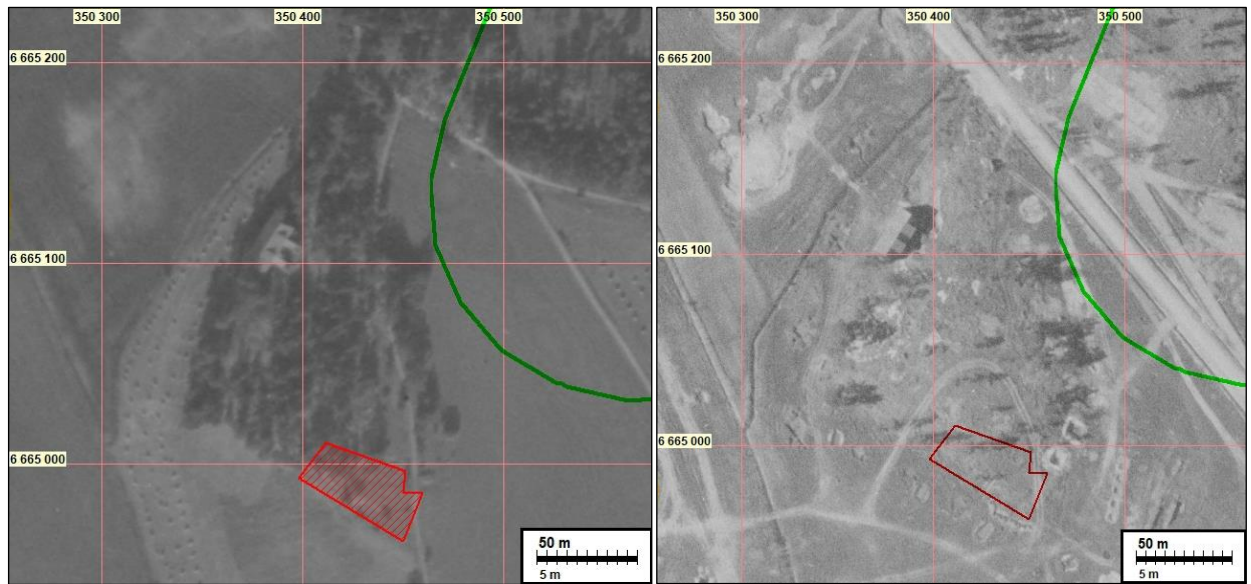
Vasemmallä: Högröms sijainti vuoden 1756 tiluskartalla. Oikealla: Högröms vuoden 1772 tiluskartalla nimellä Smeds torp.

Vasemmalla: Högröms (Gammal Torp Tomt Smeds) sijainti vuoden 1853 tiluskartalla. Oikealla: Högröms 1872 senaatinkartalla. Kartalla näkyy kolme rakennusta torpan alueella/lähialueella. Paikalla ei kuitenkaan ole merkitty torppaa.

Högröms mj-alue vuoden 1961 peruskartalla. Tutkimusalue vihreällä.

Vasemmalla: Högströms mj-alue vuoden 1944 ilmakuvassa. *Oikealla:* Högströms mj-alue vuoden 1956 ilmakuvassa. Kuvasta näkee, että mj-alueella ei ollut neuvostoliittolaisia rakennuksia.

Mj-alueella oleva suorakulmion muotoinen, pohjoispuolelta rinteeseen kaivettu noin 10 x 5 m rakennuksen perustus kuvattuna itään päin.

Vasemmalla: Aiemman kuvan rakennuksen perustus kuvattuna luoteeseen päin. *Oikealla:* Perustuksen itäpuolella oleva tiili/kivikasa (mahdollinen tulisija).

Liite raporttiin: KIRKKONUMMI JA SIUNTIO, Kantatie 51 parantamisalueen (välillä Sunanvik–Munkinmäki) arkeologinen inventointi 2024

Maastossa katsotut (tarkastetut) alueet

Sinisellä on merkitty ne alueet mitkä voi tulkita katsotuksi eli tarkastetuksi (riippuen termin määritelmästä – termillä ei ole yleistä eikä standardoitua määritystä, joten ”tarkastettu alue” käsite on subjektiivinen, inventoijan oma käsitys). Paikoin katse on voinut osua kauemmaksi ja haravoida maastoa tarkemmin, paikoin lähemmäksi ja epätarkemmin. Paikoin aikaa käytettiin jollain maastonkohdalla ja taipaleella enemmän ja maastoja tarkkailtiin perusteellisemmin, paikoin kuljettiin ripeästi maastoja satunnaisesti katsellen. Joissain maastonkohdissa tehtiin koekuoppia tai kairanpistoja ja intensiivistä silmänvaraista havainnointia. Karttaa on siis tulkittava suuripiirteisesti. Sitä ei voi tulkita niin, että kaikki tarkastetuksi merkittyjen alueiden jäännökset on havaittu. Kartta on tehty museoviranomaisten hallinnolliseen käyttöön.

Koko alue on tarkastettu laserkeilausaineiston, maastokarttojen ja ilmakuvien avulla. Maastossa on katsottu tunnettujen kohteiden lisäksi ne kohdat ja alueet, joista on arvioitu mahdolliseksi jotain arkeologisesti mielenkiintoista löydettävän, sekä maastot matkalla sellaisille kohdille ja sellaisia maastoja etsittäessä.

